

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2023 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 890 139 752
Organisasjonsform: Verdipapirfond
Foretaksnavn: VERDIPAPIRFONDET KLP AKSJEEUROPA
INDEKS VALUTASIKRET
Forretningsadresse: c/o KLP Kapitalforvaltning AS
Dronning Eufemias gate 10
0191 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2023 - 31.12.2023

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Tone Lise VInje Berteig
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 29.02.2024

Grunnlag for avgivelse

År 2023: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2022: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2023

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 30.05.2026

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
RESULTATREGNSKAP			
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader			
Renteinntekter		1 511 116	622 995
Gevinst/tap ved realisasjon		-62 479 490	156 713 425
Netto endring urealiserte kursgevinster/kurstap		196 478 242	-333 755 232
Porteføljerresultat		135 509 868	-176 418 813
Forvaltningsinntekter og forvaltningskostnader m.v.			
Kostnader ved salg og innløsning av andeler		90 361	73 606
Forvaltningshonorar		647 221	790 514
Forvaltningsresultat		-737 583	-864 120
Resultat før skattekostnad		134 772 285	-177 282 933
Skattekostnad	2		
Årsresultat		134 772 285	-177 282 933
Totalresultat		134 772 285	-177 282 933
Anvendelse av årsresultatet			
Overført til/fra opptjent egenkapital	5	134 772 285	-177 282 933
Sum anvendelse		134 772 285	-177 282 933

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
BALANSE - EIENDELER			
Verdipapirportefølje			
Fondets verdipapirportefølje			
Sum verdipapirportefølje	3, 4	1 020 787 766	866 611 313
Fordringer			
Opptjente, ikke mottatte inntekter		-1 103	-973
Andre fordringer		483 836	12 796 000
Sum fordringer		482 733	12 795 027
Bankinnskudd			
Bankinnskudd		58 192 366	30 339 127
SUM EIENDELER		1 079 462 864	909 745 468
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Andelskapital til pålydende		783 513 755	531 863 248
Overkurs/underkurs		11 193 976	264 245 801
Sum innskutt egenkapital		794 707 730	796 109 049
Opptjent egenkapital			
Opptjent egenkapital		247 773 798	113 001 513
Sum opptjent egenkapital		247 773 798	113 001 513
Sum egenkapital	5	1 042 481 528	909 110 562
Gjeld			
Avsatt til utdeling til andelseiere			
Annen gjeld			
Annen gjeld		36 981 336	634 906
Sum annen gjeld		36 981 336	634 906

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		1 079 462 864	909 745 468

POSTER UTENOM BALANSEN

KLP-FONDENE

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret investerer i europeiske aksjer og tar sikte på å oppnå en avkastning tilnærmet lik den europeiske referanseindeksen.

Årsregnskap 2023

RESULTATREGNSKAP

NOTE	KRONER	2023	2022
	PORTEFØLJEINNEKTER OG -KOSTNADER		
	Renteinntekter	1 511 116	622 995
	Gevinst / tap ved realisasjon	-62 479 490	156 713 425
	Netto endring urealiserte gevinster	196 478 242	-333 755 232
	Porteføljeresultat	135 509 868	-176 418 813
	FORVALTNINGSINNEKTER OG -KOSTNADER		
	Kostnader ved salg og innløsning av andeler	-90 361	-73 606
	Forvaltningshonorar	-647 221	-790 514
	Forvaltningsresultat	-737 583	-864 120
	Resultat før skatt	134 772 285	-177 282 933
2	Skattekostnad	-	-
	Årsresultat	134 772 285	-177 282 933
	ANVENDELSE AV RESULTAT		
5	Overført til/fra opptjent egenkapital	134 772 285	-177 282 933
	Sum anvendt årsresultat	134 772 285	-177 282 933

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

ÅRSRAPPORT 2023

BALANSE

NOTE	KRONER	2023	2022
EIENDELER			
3, 4	Fondets verdipapirportefølje	1 020 787 766	866 611 313
	Opptjente, ikke mottatte inntekter	-1 103	-973
	Andre fordringer	483 836	12 796 000
	Bankinnskudd	58 192 366	30 339 127
	Sum eiendeler	1 079 462 864	909 745 468
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
	Andelskapital til pålydende	783 513 755	531 863 248
	Over- / underkurs	11 193 976	264 245 801
	Sum innskutt egenkapital	794 707 730	796 109 049
	Opptjent egenkapital	247 773 798	113 001 513
5	Sum egenkapital	1 042 481 528	909 110 562
GJELD			
	Annen gjeld	36 981 336	634 906
	Sum gjeld	36 981 336	634 906
	Sum egenkapital og gjeld	1 079 462 864	909 745 468

Oslo, 29.02.2024
Styret signerer elektronisk

(sign)
Aage Schaanning
Leder

(sign)
Gro Myking

(sign)
Jorunn Ygre Storjohann

(sign)
Hilde Aunvåg

(sign)
Leif Ola Rød

(sign)
Magne Valen-Sendstad
Ansattvalgt representant

(sign)
Håvard Gulbrandsen
Administrerende direktør

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

ÅRSRAPPORT 2023

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

Se side 864.

NOTE 2 Skatt

KRONER	2023	2022
BETALBAR SKATT		
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	134 772 285	-177 282 933
Ikke fradragsberettigede kostnader / skattefrie inntekter	-54 025 635	-187 441 082
Netto endring urealiserte kursgevinster/kurstap	-201 092 182	338 867 102
3 % skattegrunnlag etter fritaksmetoden	0	0
Skattemessig overskudd utdelt til andelseierne	0	0
Anvendelse av framførbart ligningsmessig underskudd	0	0
Årets skattemessig resultat	-120 345 531	-25 856 913
Grunnlag betalbar skatt i år	0	0
Beregnet skatt	0	0
Kreditfradrag for betalt kildeskatt utenfor EØS	0	0
Betalbar skatt i år	0	0
SKATTEKOSTNAD		
Betalbar skatt i år	0	0
Kildeskatt	0	0
Endring utsatt skatt	0	0
For mye (-) / for lite (+) avsatt skatt	0	0
Skattekostnad	0	0
UTSATT SKATT		
Urealiserte skattepliktige gevinster (+) / tap (-)	37 127 879	-11 766 687
Framførbart skattemessig underskudd	-442 801 847	-322 456 318
Grunnlag utsatt skatt / utsatt skattefordel i balansen	-405 673 968	-334 223 005
Beregnet utsatt skatt (-) / utsatt skattefordel (+)	89 248 273	73 529 061
Ikke balanseført utsatt skatt / utsatt skattefordel	-89 248 273	-73 529 061
Utsatt skatt (-) / utsatt skattefordel (+) i balansen	0	0

KLP-FONDENE

FONDENE 281

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

ÅRSRAPPORT 2023

NOTE 3 Verdipapirportefølje

VERDIPAPIRER	Valuta	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert gevinst/tap	Andel av total portefølje	Eierandel i selskapet
KLP AksjeEuropa Indeks S	NOK	336 916	830 159 132	984 072 694	153 913 562	94,39 %	90,55 %
Fondsandel Total			830 159 132	984 072 694	153 913 562	94,39 %	
Verdipapirer Totalt			830 159 132	984 072 694	153 913 562	94,39 %	

	2023	2022
Porteføljens omløpshastighet	0,29	0,57

NOTE 4 Finansielle derivater

Instrument	Papir/Underliggende	Valuta	Antall	Markeds-eksponering i NOK	Gj.sn. Markeds-eksponering i NOK	Forfall
Future	CAC40	EUR	120	10 154 780	8 010 596	19.01.2024
Future	EURO STOXX 50	EUR	390	19 783 191	15 833 940	15.03.2024
Future	FTSE100 INDEX	GBP	290	29 034 303	20 202 820	15.03.2024
Sum aksjefutures				58 972 274	44 047 356	

Futureskontraktene har daglig oppgjør, og fondet mottar ikke sikkerhet for slike kontrakter

Motparter finansielle derivater:
MORGAN STANLEY

Kjøp	Salg	Beløp i kjøpt valuta	Beløp i solgt valuta	Markedsverdi NOK	Forfall
CHF	NOK	230 000	-2 799 756	-22 718	12.01.2024
DKK	NOK	450 000	-705 924	-28 536	12.01.2024
EUR	NOK	1 410 000	-16 188 772	-364 959	25.01.2024
GBP	NOK	300 000	-3 880 950	2 602	08.01.2024
NOK	CHF	162 996 528	-13 344 000	1 879 490	12.01.2024
NOK	DKK	53 144 239	-33 813 000	2 245 198	12.01.2024
NOK	EUR	527 722 572	-45 139 500	21 116 161	25.01.2024
NOK	GBP	241 655 967	-17 843 000	10 668 614	08.01.2024
NOK	SEK	54 303 258	-52 854 571	1 032 633	12.01.2024
NOK	USD	6 769 070	-647 000	198 620	05.01.2024
SEK	NOK	997 625	-1 020 000	-14 527	12.01.2024
USD	NOK	120 000	-1 216 127	2 494	05.01.2024
Sum valutakontrakter				36 715 072	

KLP-FONDENE

FONDENE 282

**KLP AksjeEuropa Indeks
Valutasikret**

ÅRSRAPPORT 2023

NOTE 4 Finansielle derivater forts.

KRONER	2023	2022
Innskudd fra (+) /overført til (-) kredittinstitusjoner	34 773 569	-12 796 000
Aksjer, sertifikater og obligasjoner		
Sikkerhetsstillelser tilknyttet finansielle derivater	34 773 569	-12 796 000

Motparter finansielle derivater:

DANSKE BANK OSLO
NORDEA BANK FINLAND PLC
JYSKE BANK

NOTE 5 Opplysninger om fondet

Se også ovenfor og side 11.

EGENKAPITAL	Egenkapital 31.12.2023	Tegning	Innløsning	Overført til/fra opp- tjent egenkapital	Egenkapital 01.01.2023
ANDELSKLASSE					
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret		-	-		909 110 562
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret N		43 303 879	-27 861 959	10 930 559	
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P		137 232 873	-70 857 644	48 625 623	
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret S		74 291 685	-590 410 223	17 111 272	
KLP AksjeEuropa Indeks S-100		439 553 045	-30 000 000	54 913 514	
KLP AksjeEuropa Indeks TA		23 447 026	-100 000	3 191 318	
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret	1 042 481 528	717 828 507	-719 229 826	134 772 285	909 110 562

	31.12.23		31.12.22		31.12.21	
	Antall andeler	Kurs	Antall andeler	Kurs	Antall andeler	Kurs
ANDELSKLASSE						
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret			-	-	1 028 608,3364	2 245,3599
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret N	75 968,1902	1 112,9583	61 736,4725	966,4259	-	-
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P	224 009,1644	1 679,0564	182 981,1823	1 459,4462	-	-
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret S	56 662,9209	2 335,8871	287 145,5935	2 028,2242	-	-
KLP AksjeEuropa Indeks S-100	403 430,6067	1 052,8812	-	-	-	-
KLP AksjeEuropa Indeks TA	23 442,8725	1 053,0008	-	-	-	-
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret	783 513,7547		531 863,2483		1 028 608,3364	

KLP-FONDENE

FONDENE 283

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

ÅRSRAPPORT 2023

NOTE 5 Opplysninger om fondet - forts.

Se også ovenfor og side 11.

Fondet hadde en skattemessig aksjeandel på over 80 % ved inngangen til 2023, det vil si at andelstransaksjoner i 2023 får en aksjeandel på 100 % ved skattemessig realisasjon.

Andelsklassen KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret S belastes daglig forvaltningshonorar til KLP Kapitalforvaltning AS. Forvaltningshonoraret utgjør 0.12 % p.a. og beregnes på grunnlag av fondets verdi.

Andelsklassen KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P belastes daglig forvaltningshonorar til KLP Kapitalforvaltning AS. Forvaltningshonoraret utgjør 0.23 % p.a. og beregnes på grunnlag av fondets verdi.

Andelsklassen KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret N belastes daglig forvaltningshonorar til KLP Kapitalforvaltning AS. Forvaltningshonoraret utgjør 0.13 % p.a. og beregnes på grunnlag av fondets verdi.

Andelsklassen KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret S-1.00 belastes daglig forvaltningshonorar til KLP Kapitalforvaltning AS. Forvaltningshonoraret utgjør 0.1 % p.a. og beregnes på grunnlag av fondets verdi.

Andelsklassen KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret TA belastes daglig forvaltningshonorar til KLP Kapitalforvaltning AS. Forvaltningshonoraret utgjør 0.08 % p.a. og beregnes på grunnlag av fondets verdi.

Dette inkluderer forvaltningshonorar for:
KLP AksjeEuropa Indeks S på 0.09 % p.a.

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret eier:
90.55 % av andelene i KLP AksjeEuropa Indeks S

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

KLP-FONDENE

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

ÅRSRAPPORT FOR MILJØ- OG SOSIALE EGENSKAPER 2023

SFDR-kategori 8

Org No.: 890139752

LEI: 549300IVJMW2IWM6KU41

Sist oppdatert 31.01.2024

ÅRSRAPPORT 2023
BÆREKRAFT

Med **bærekraftig investering** menes en investering i en økonomisk aktivitet som bidrar til et miljømål eller et sosialt mål, forutsatt at investeringen ikke gjør betydelig skade på et miljømål eller et sosialt mål, og at foretakene som det er investert i, følger god styringspraksis.

EUs taksonomi er et klassifiseringssystem som er fastsatt i forordning (EU) 2020/852, og som fastsetter en liste over **miljømessig bærekraftige økonomiske aktiviteter**. Den nevnte forordningen omfatter ikke en liste over sosialt bærekraftige økonomiske aktiviteter. Bærekraftige investeringer med et miljømål kan være i samsvar med taksonomien eller ikke.

Hadde dette finansielle produktet et bærekraftig investeringsmål?

- Ja
 Nei

Dette produktet:

- fremmet miljøegenskaper / sosiale egenskaper, og selv om det ikke hadde bærekraftige investeringer som mål, hadde det en andel med bærekraftige investeringer på 63.4%
- med et miljømål i økonomiske aktiviteter som anses som miljømessig bærekraftige i samsvar med EUs taksonomi
- med et miljømål i økonomiske aktiviteter som ikke anses som miljømessig bærekraftige i samsvar med EUs taksonomi
- med et sosialt mål
- fremmet miljøegenskaper / sosiale egenskaper, men foretok ingen bærekraftige investeringer

1. I hvilken grad ble de miljøegenskapene og/eller de sosiale egenskapene som dette finansielle produktet fremmer, oppnådd?

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret fremmer blant annet følgende miljømessige og/eller sosiale egenskaper:

- Miljømessige egenskaper som inkluderer blant annet god håndtering av klimarisiko, reduksjon av klimagassutslipp og forurensning og bevaring av biologisk mangfold.
- Sosiale egenskaper som inkluderer blant annet respekt for grunnleggende menneskerettigheter, herunder, helse og sikkerhet, menneskerettigheter i krig og konfliktområder og arbeidsrettigheter.

I tillegg har KLP Kapitalforvaltning AS (heretter KLP KF) fokus på eierstyring og selskapsledelse, som inkluderer antikorrupsjon, anti-hvitvasking og ansvarlig skattepraksis for å sikre at selskaper det investeres i følger god styringspraksis.

De miljømessige og/eller sosiale egenskapene nevnt her er oppfylt først og fremst gjennom eksklusjon av selskaper som bryter med KLP-fondenes retningslinje som ansvarlig investor og gjennom aktivt eierskap.

Arbeidet med aktivt eierskap inkluderer både dialog med utvalgte selskaper i fondet og stemmegivning på generalforsamlingene til disse selskapene.

Les mer om gjeldende retningslinjer, aktivt eierskap og ekskluderte selskaper på kjp.no.

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

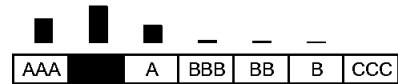
Bærekraftsindikatorer måler hvordan de miljømessige eller sosiale egenskapene som fremmes av det finansielle produktet oppnås.

1.1 Hvilket resultat hadde bærekraftsindikatorene?

Under følger en oversikt over hvilke bærekraftsindikatorer som benyttes for å måle oppnåelse av fondets miljømessige eller sosiale egenskaper, samt en beskrivelse av oppnådde resultater. Indikatorene er gjennomsnitt av verdier for hver kvartalsslutt.

Bærekraftsrisiko

Fondet bruker MSCI ESG Rating for å måle eksponering mot bærekraftsrisiko og håndtering av risiko knyttet til miljø, sosiale aspekter og eierstyring og selskapsledelse.

FONDETS MSCI ESG-RATING: **AA**

MSCI analyserer selskaper opp mot flere kriterier innenfor miljø (E), sosiale forhold (S) og eierstyring (G), og gir selskapene en ESG-rating fra AAA (best) til CCC (dårligst). Figuren over viser andelen av fondet investert i selskaper med AAA- til CCC-rating, opp mot andelen av referanseindeksens vekt i samme rating.

Principle Adverse Impact (PAI)

Tabellen under viser fondets negative påvirkning på de viktigste bærekraftsfaktorene. Dekningskolonnen viser hvor stor andel av fondets investeringer som har data for den enkelte faktor. Nærmere beskrivelser av hvordan indikatorene regnes ut og hvordan KLP KF jobber for å redusere påvirkningen finnes i KLP KFs PAI-rapport på klp.no.

Indikator	Dekning	Resultat
Klimagassutslipp Scope 1 (tonn CO ₂ e)	100 %	24 288
Klimagassutslipp Scope 2 (tonn CO ₂ e)	100 %	5 403
Klimagassutslipp Scope 3 (tonn CO ₂ e)	100 %	289 788
Klimagassutslipp Scope 123 (tonn CO ₂ e)	100 %	319 070
Karbonavtrykk Scope 123 (tonn CO ₂ e per M€ investert)	100 %	730
Karbonintensitet Scope 123 (tonn CO ₂ e per M€ inntekter i selskapene)	100 %	1 133
Eksposering mot selskaper med virksomhet i fossilibrensektoren	100 %	12 %
Andel av ikke-fornybar forbruk og produksjon av energi	78 %	60 %
Energiforbruksintensitet per sektor med høy klimapåvirkning (GWh per M€ inntekter i foretak det er investert i)	95 %	
Jordbruk, skogbruk og fiske	100 %	0.2
Bergverksdrift og utvinning	100 %	1.5
Industri	98 %	0.5
Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	78 %	2.1
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	100 %	2.8
Bygge- og anleggsvirksomhet	81 %	0.2
Varehandel, reparasjon av motorvogner	91 %	0.1
Transport og lagring	85 %	0.5
Omsetning og drift av fast eiendom	89 %	0.4
Andel av investeringer i foretak med negativ påvirkning på områder som er følsomme for biologisk mangfold	100 %	1 %
Utslipp til vann (tonn per M€ investert)	6 %	0.2
Farlig avfall og radioaktivt avfall (tonn per M€ investert)	46 %	1.3
Manglende overholdelse av FN's Global Compact-prinsipper og OECD retningslinjer for flernasjonale selskap	100 %	1 %
Mangel på prosesser og mekanismer for å overvåke etterlevelse med FN's Global Compact-prinsipper og OECD retningslinjer for flernasjonale selskap	100 %	0 %
Ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene (ratio)	51 %	13 %
Kjønnsbalanse i styret (ratio)	100 %	42 %
Eksposering mot kontroversielle våpen	100 %	0 %

Se punkt 4.3 for resultat på EU-taksonomien som bærekraftsindikator.

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

ÅRSRAPPORT 2023

BÆREKRAFT

1.2 Sammenlignet med tidligere perioder?

Fondet har ingen tidligere periodiske rapporter å sammenligne mot.

1.3 Hvilke var målene for de bærekraftige investeringene som det finansielle produktet delvis foretok, og hvordan bidro den bærekraftige investeringen til slike mål?

En investering er bærekraftig dersom en utsteder og/eller verdipapir bidrar vesentlig til minst ett av målene under, uten å gjøre vesentlig skade på noen av de andre. I tillegg skal alle utstedere følge god styringspraksis. Den delen av fondets investeringer som er bærekraftige var i selskaper som bidro til følgende mål:

Mål	Indikator	Andel av fondet
Parisavtalens 1,5 graders mål	Andel av investeringene med et karbonreduksjonsmål validert av Science Based Targets initiative (SBTi)	39.4 %
Bidra til målene i EU-taksonomien for bærekraftige aktiviteter	Rapportert eller estimert taksonomiopphåelse	18.1 %
FNs bærekraftsmål	SDG-score	2.4 %
God håndtering av ESG-risiko	Bærekraftsrisiko (ESG-analyse samt underliggende score på E (miljø), S (sosial) og G (selskapsstyring))	45.3 %
Øke tilgang til universelle helsetjenester	Access to Healthcare score	11.8 %
Finansiere grønne aktiviteter	Financing Environmental Impact Score	7.7 %

1.4 På hvilken måte forårsaket ikke de bærekraftige investeringene som det finansielle produktet delvis foretok, noen betydelig skade for noen av de miljømessig eller sosialt bærekraftige investeringsmålene?

Bærekraftige investeringer skal ikke gjøre betydelig skade på noen av fondets mål. Dersom et selskap gjør betydelig skade vil investeringen ikke lenger anses som bærekraftig.

Gjennom eksklusjon av selskaper som bryter med KLP-fondenes retningslinje som ansvarlig investor, blir det ikke plassert midler i selskaper som bryter med internasjonale standarder basert på adferdsbaserte eller produktbaserte kriterier. KLP KF overvåker fondets beholdning kontinuerlig for alvorlig og/eller systematisk brudd på internasjonale normer og konvensjoner gitt av FN, ILO og OECD. For å påvirke selskaper som fondet er investert i til mer bærekraftig verdiskaping benyttes selskapsdialog. Dersom KLP KF vurderer at det er en høy risiko for at brudd med internasjonale normer og konvensjoner vil vedvare, vil selskapet vurderes for ekskludering.

De viktigste negative påvirkningene er de mest betydelige negative påvirkningene som investeringsbeslutninger har på bærekraftsfaktorer på området miljøspørsmål, sosiale spørsmål og personalspørsmål samt spørsmål knyttet til respekt for menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser.

1.4.1 Hvordan ble det tatt hensyn til indikatorene for negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer?

Alle investeringer kan ha en form for negativ påvirkning som bør håndteres og over tid reduseres. Indikatorene på de viktigste negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer (PAI-indikatorer), er en kvantitativ måte å måle fondets negative påvirkning på.

KLP KF rapporterer fremskritt på PAI-indikatorene og jobber aktivt for kontinuerlig forbedring. Dette gjøres gjennom en kombinasjon av overvåking av investeringene for alvorlige hendelser, vurdering av selskapenes bærekraftsrisiko i arbeidet med aktiv eierskapsutøvelse, samt dialog. En beskrivelse av KLP KFs tiltak og mål på bærekraftsfaktorene finnes på klp.no

KLP KFs PAI-rapport er tilgjengelig på klp.no. De valgfrie PAI-indikatorene er valgt ut på grunnlag av KLPs strategiske prioriteringer på aktivt eierskap. Indikatorene er knyttet til temaer som KLP KF har god kunnskap om og som vi mener vi har evne til å påvirke i riktig retning.

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

1.4.2 Var bærekraftige investeringer i samsvar med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter?

KLP-fondenes retningslinje som ansvarlig investor inkluderer forventninger på sosial bærekraft inkludert arbeidstakerrettigheter, helse og sikkerhet og menneskerettigheter i krig og konfliktråder. Forventningene er basert på internasjonale standarder som OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, FNs Global Compact-prinsipper og FNs bærekraftsmål. I tillegg gjør KLP KF løpende aktsomhetsvurderinger av utstedere i utvalgte høy-risiko sektorer og/eller land.

Arbeidet beskrevet over er risikoreduserende og sikrer at investeringene er gjort i samsvar med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. Dette betyr ikke at KLP KF kan garantere at investeringene ikke bidrar til brudd på menneskerettigheter, men at det gjøres et systematisk arbeid for å overvåke investeringene, sette i gang tiltak dersom brudd oppdages, og at resultatene av arbeidet offentliggjøres.

EUs taksonomi fastsetter et prinsipp om ikke å gjøre betydelig skade som innebærer at investeringer som er i samsvar med taksonomien, ikke bør gjøre betydelig skade på EUs taksonomi-mål, og ledsages av spesifikke EU-kriterier.

Prinsippet om ikke å gjøre betydelig skade gjelder bare for de av det finansielle produktets underliggende investeringer som tar hensyn til EU-kriteriene for økonomiske aktiviteter som er miljømessig bærekraftige. Den gjenstående delen av det finansielle produktets underliggende investeringer tar ikke hensyn til EU-kriteriene for miljømessig bærekraftige økonomiske aktiviteter. Andre bærekraftige investeringer må heller ikke gjøre betydelig skade på miljømål eller sosiale mål.

Listen omfatter de investeringene som utgjør **den største andelen av investeringene** til det finansielle produktet i referanseperioden, som er beholdninger snittet per kvartalslutt i 2023.

2. Hvordan tok dette finansielle produktet hensyn til de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer?

De viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer er hensyntatt via eksklusjon av selskaper som bryter med internasjonale anerkjente normer for menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, rettigheter i krig og konflikt, og selskaper som forårsaker alvorlig miljøskade, har uakseptable utslipp av klimagasser eller er involvert i korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet. I tillegg bruker KLP KF aktiv eierskapsutøvelse for å motivere selskapene til å redusere sin negative påvirkning.

KLP KF benytter eksterne dataleverandører for å innhente data på obligatoriske PAI-indikatorer og kan bruke dataene til å følge selskapenes negative påvirkning på bærekraftfaktorer over tid, og til å prioritere aktiv eierskapsutøvelse inn mot selskapene med de største utfordringene.

3. Hvilke investeringer var de viktigste for dette finansielle produktet?

Største investeringer	Sektor	% Eiendeler	Land
Nestle SA	Konsum	3.7 %	USA
Novo Nordisk A/S	Helsetjenester	2.9 %	Danmark
ASML Holding NV	Informasjonsteknologi	2.7 %	Nederland
Shell PLC	Energi	2.2 %	Nederland
Roche Holding AG	Helsetjenester	2.1 %	USA
AstraZeneca PLC	Helsetjenester	2.1 %	Storbritannia
Novartis AG	Helsetjenester	2.1 %	Sveits
Unilever PLC	Konsum	1.6 %	Storbritannia
HSBC Holdings plc	Finans	1.5 %	Storbritannia
TotalEnergies SE	Energi	1.4 %	Frankrike
SAP SE	Informasjonsteknologi	1.4 %	Tyskland
L'Oreal SA	Konsum	1.4 %	Frankrike
Siemens AG	Industri	1.4 %	Tyskland
Sanofi SA	Helsetjenester	1.2 %	USA
BP PLC	Energi	1.1 %	Storbritannia

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

Fordeling av eiendeler beskriver andelen av investeringer i bestemte eiendeler.

For å være i samsvar med EUs taksonomi omfatter kriteriene for **fossilgass** utslippsbegrensninger og overgang til full fornybar energi eller lavkarbondrivstoff innen utgangen av 2035. For **kjerneenergi** inkluderer kriteriene omfattende sikkerhets- og avfallshåndteringsregler.

Muliggjørende aktiviteter gjør det direkte mulig for andre aktiviteter å bidra vesentlig til et miljømål.

Omstillings-aktiviteter er aktiviteter der lavutslippsalternativer ennå ikke er tilgjengelige, og der blant annet klimagassutslippene er på nivå med de beste resultatene.

4. Hvor stor var andelen av bærekraftsrelaterte investeringer?

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret har gjennom 2023 hatt en andel på 97.6% investeringer som er i samsvar med miljø- og/eller sosiale egenskaper (#1 Samsvar med miljøegenskaper / sosiale egenskaper). 63.4% av investeringene utgjorde bærekraftige investeringer (#1A Bærekraftige) og av disse investeringene var 54.3% andre miljømessige investeringer og 9.2% sosiale investeringer. Resterende investeringer i fondet, 2.4%, er i kontanter og sikringskontrakter (#2 Andre).

4.1 Hvordan var fordelingen av eiendeler?

#1 Samsvar med miljøegenskaper / sosiale egenskaper omfatter investeringene til det finansielle produktet som brukes til å oppnå de miljøegenskapene eller de sosiale egenskapene som det finansielle produktet fremmer

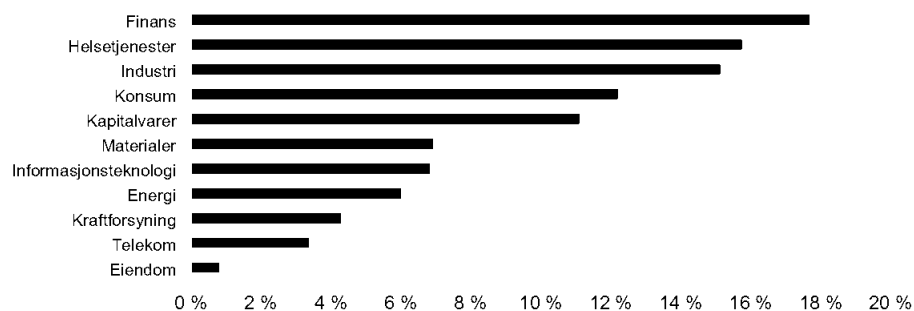
#2 Andre omfatter de gjestående investeringene til det finansielle produktet som verken er i samsvar med miljøegenskapene eller de sosiale egenskapene, og heller ikke anses som bærekraftige investeringer.

Kategori **#1 Samsvar med miljøegenskaper / sosiale egenskaper** omfatter følgende:

- Underkategori **#1A Bærekraftige** omfatter miljømessig og sosialt bærekraftige investeringer
- Underkategori **#1B Andre miljøegenskaper / sosiale egenskaper** omfatter investeringer som er i samsvar med de miljøegenskapene eller de sosiale egenskapene som ikke anses som bærekraftige investeringer.

4.2 I hvilke økonomiske sektorer ble investeringene foretatt?

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret har gjennom 2023 hatt størst eksponering i sektorene finans, helse tjenester og industri.

**KLP AksjeEuropa Indeks
Valutasikret**

Aktiviteter i samsvar med taksonomien uttrykkes som en andel av:

omsetning som gjenspeiler andelen av inntektene fra grønn virksomhet i foretak som det er investert i,

investeringsutgifter (CapEx) som viser grønne investeringer foretatt av foretak som det er investert i, for eksempel i forbindelse med omstillingen til en grønn økonomi,

driftsutgifter (OpEx) som gjenspeiler grønn driftsvirksomhet i foretak som det er investert i.

4.3 I hvilken grad var bærekraftige investeringer med et miljømål i samsvar med EUs taksonomi?

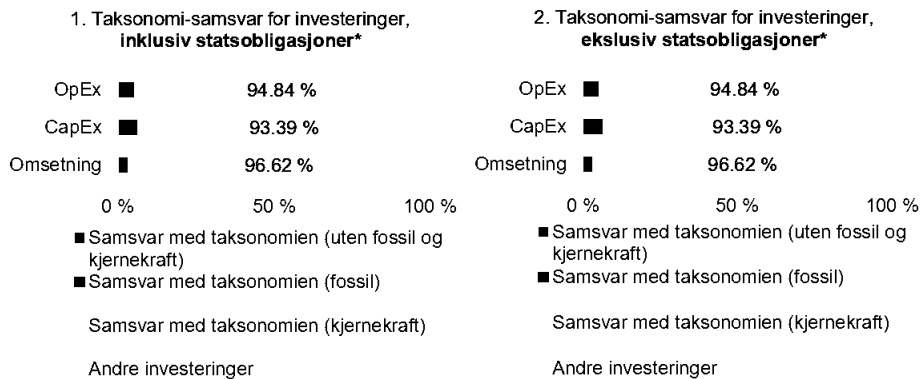
Andelen bærekraftige investeringer med et miljømål i samsvar med EUs taksonomi var 3.4%.

4.3.1 Har det finansielle produktet investert i fossil gass og / eller kjernekraft relaterte aktiviteter i tråd med EU-taksonomien¹?

- Ja: i fossil gass i kjernekraft
 Nei

¹ Fossilgassaktiviteter og/eller kjerneenergi relaterte aktiviteter vil bare være i samsvar med EUs taksonomi dersom de bidrar til å begrense klimaendringene og ikke gjør betydelig skade på noen av EUs taksonomimål – se forklarende merknad i venstre marg. De fullstendige kriteriene for økonomiske fossilgass- og kjerneenergiaktiviteter som er i samsvar med EUs taksonomi, er fastsatt i delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/1214.

Diagrammene nedenfor viser med grønt prosentdelen av investeringer som var i samsvar med EUs taksonomi. Ettersom det ikke finnes noen hensiktsmessig metode for å fastsette taksonomi-samsvaret for statsobligasjoner^{*}, viser det første diagrammet taksonomi-samsvaret for alle investeringene til det finansielle produktet inklusiv statsobligasjoner, mens det andre diagrammet viser taksonomi-samsvaret bare for investeringene til det finansielle produktet eksklusiv statsobligasjoner.

* I disse diagrammene omfatter «statsobligasjoner» alle eksponeringer mot stater

4.4 Hvor stor var andelen av investeringer i omstillingsaktiviteter og muliggjørende aktiviteter?

Det er foreløpig mangel på data for å måle slike aktiviteter.

4.5 Hvordan var prosentdelen av investeringer som var i samsvar med EUs taksonomi, sammenlignet med tidligere referanseperioder?

Fondet har ingen tidligere periodiske rapporter å sammenligne mot.

4.6 Hvor stor var andelen med bærekraftige investeringer med et miljømål som ikke var i samsvar med EUs taksonomi?

Fondet hadde en andel på 50.88% med bærekraftige investeringer med et miljømål som ikke var i samsvar med EUs taksonomi.

4.7 Hvor stor var andelen av sosialt bærekraftige investeringer?

Fondet hadde en andel på 9.2% med sosialt bærekraftige investeringer.

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

4.8 Hvilke investeringer ble tatt med under "Andre", hva var formålet med dem, og fantes det noen miljømessige eller samfunnmessige minstegarantier?

#2 Annet består av kontanter for likviditetsstyringsformål, og var på 2.4%.

5. Hvilke tiltak er truffet for å oppfylle miljøegenskapene og/eller de sosiale egenskapene i referanseperioden?

KLP KF har fokus på eierstyring og selskapsledelse som inkluderer antikorrupsjon, anti-hvitvasking og ansvarlig skattepraksis, for å sikre at selskaper det investeres i følger god styringspraksis.

Stemmegivning

Generalforsamlingen er en viktig arena for dialog mellom selskapsledelsen og aksjonærene. KLP-fondene bruker stemmeretten sin aktivt, både i Norge og i utlandet. KLP-fondenes retningslinjer for stemmegivning er basert på internasjonale prinsipper for beste praksis innen eierstyring og selskapsledelse. Dette bidrar til at vi opptrer konsistent og i konsensus med mange andre internasjonale investorer. Hvordan fondet stemmer kan du se i detalj på KLP.no.

Forslag fremmet av selskapet	Antall saker	Stemt for	Stemt mot	Andel mot ledelsen
Styrerelatert	1408	1239	161	11 %
Rutinesaker	1304	1240	57	4 %
Godtgjørelse	1392	1203	181	13 %
Selskapskapital	1033	968	59	6 %
Omorganisering	31	29	2	6 %
Anti-overtakelse	90	83	6	7 %
Annet	16	13	3	19 %
Totalt	5274	4775	469	9 %

Aksjonærforslag	Antall saker	Stemt for	Stemt mot	Andel mot ledelsen
Styrerelatert	12	10	2	17 %
Rutinesaker	0	0	0	0 %
Godtgjørelse	8	0	8	100 %
Annet	18	0	18	100 %
Helse og miljø	17	10	7	41 %
Selskapsledelse	0	0	0	0 %
Sosialt	5	2	3	60 %
Menneskerettigheter	0	0	0	0 %
Totalt	60	22	38	63 %

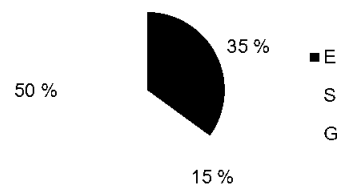
Dialog

KLP KF er ofte i dialog med selskaper i porteføljen, og bidrar inn i flere prosjekter som fører til dialog eller engasjement i selskaper. Dialogen har som mål å fremme en langsiktig og ansvarlig verdiskaping i fondene, og som eier i mange selskaper er oppfølging av etikk, miljø og samfunnsansvar sentralt. I løpet av 2023 har KLP KF hatt dialog med 20 selskap i KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret.

Antall selskapsdialoger 20

Tema*

Klima og miljø (E) 7
Sosiale hensyn (S) 3
Eierstyring og selskapsledelse (G) 10

*Samtalene med selskapene dekker som regel flere temaer.

KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret

Eksklusjoner

Tabellen viser hvor stor andel av fondets finansielle referanseindeks som ble ekskludert per 31.12.2023.

Produktbaserte	Antall	Andel	Adferdsbaserte	Antall	Andel
Alkohol	9	4.3 %	Andre etiske normer	3	0.7 %
Gambling	4	0.6 %	Arbeidstakerrettigheter	0	0.0 %
Kull	3	0.5 %	Korrupsjon	0	0.0 %
Oljesand	0	0.0 %	Menneskerettigheter	0	0.0 %
Tobakk	2	0.8 %	Miljø	0	0.0 %
Fossil Energi	0	0.0 %	Rettigheter krig og konflikt	0	0.0 %
Våpen	7	2.4 %			
Totalt	25	8.6 %	Totalt	3	0.7 %

Referanseverdier er indekser som benyttes for å måle om det finansielle produktet oppnår de miljøegenskapene eller de sosiale egenskapene som de fremmer.

6. Hvilket resultat hadde dette finansielle produktet sammenlignet med referanseverdien?

Det er ikke utpekt en egen indeks for å måle oppfyllelse av fondets bærekraftige investeringsmål. Fondet benytter kun referanseindeks for å måle oppnåelse av fondets finansielle resultater.

6.1 Hvordan avviker referanseverdien fra en relevant bred markedsindeks?

Ikke relevant.

6.2 Hvilket resultat hadde dette finansielle produktet med hensyn til bærekraftsindikatoren for å fastslå referanseverdiens tilpasning til de miljøegenskapene eller de sosiale egenskapene som ble fremmet?

Ikke relevant.

6.3 Hvordan avviker referanseverdien fra en relevant bred markedsindeks?

Ikke relevant.

6.4 Hvilket resultat hadde dette finansielle produktet sammenlignet med den brede markedsindeksen?

Ikke relevant.

Forbehold (Disclaimer)

Denne rapporten baserer seg på kilder som av KLP Kapitalforvaltning vurderes som pålitelige. Det er imidlertid ikke mulig å garantere at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer KLP Kapitalforvaltnings oppfatning på det tidspunkt de ble utarbeidet, og vi forbeholder oss retten til å endre oppfatning uten varsel. Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. KLP Kapitalforvaltning påtar seg ikke ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasingninger.

Regnskapsprinsipper (Note 1)

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven, forskrift om årsregnskap for verdipapirfond og bransjestandarder fra Verdipapirfondenes Forening.

VERDIPAPIRER

Fondenes verdipapirporteføljer er verdsett til antatt markedsverdi per 31.12. Dersom det ikke foreligger omsetningskurser, fastsettes antatt markedsverdi ut fra rentekurvebetraktninger (yield) for de ulike låntakergrupper. Porteføljens omløpshastighet er beregnet som sum kjøp og salg av verdipapirer dividert med to over snittet av inngående- og utgående verdipapirportefølje. Den gjennomsnittlige effektive renten er beregnet som et veid gjennomsnitt av de enkelte verdipapirers effektive rente per 31.12. fratrukket forvaltningshonorar.

Transaksjonskostnader ved kjøp av verdipapirer balanseføres som del av kostprisen på verdipapiret, og avregnes i gevinst/tap ved salg.

Fondene inngår avtaler om verdipapirutlån med sikkerhet i kontanter eller verdipapirer. Motpartene er lokalisert både innenfor og utenfor EU/EØS. Overførte verdipapirer i slike transaksjoner fraregnes ikke i fondenes balanser.

FINANSIELLE DERIVATER

Derivater er kontrakter om en handel, utveksling, beregning eller lignende på vilkår som avtales ved kontraktsinngåelsen. Derivater er en type finansielle instrumenter som benyttes i tradisjonelle finansmarkeder som aksjer, renter og valuta. Nominelt beløp for derivater er kontraktenes nominelle hovedstol. For valutarelaterte kontrakter utgjør det nominelle beløpet den underliggende hovedstol som skal mottas.

Aksjefutures - Benyttes i hovedsak for å justere aksjeeksponeringen i fondet nærmere referanseindeksen uten å

påvirke kontantbeholdningen, for eksempel ved store tegninger og innløsninger i fondet samt utbytte fra selskaper.

Rentefutures - Benyttes i hovedsak for å justere risikoen mot svingninger i statsobligasjonsrentene.

Valutaterminkontrakter - Benyttes i hovedsak for å justere valutarisikoen i fondet.

Renteswapper - Benyttes for å justere renterisikoen i fondet.

Opsjoner - Benyttes i hovedsak for å justere rente- eller valutarisikoen ved store svingninger i markedet.

Gjenkjøpsavtaler - Benyttes for å plassere eller motta kontanter i bytte mot obligasjoner.

Finansielle derivater er regnskapsført til virkelig verdi og avtalene sikres med kontanter eller verdipapirer. Motpartene er lokalisert både innenfor og utenfor EU/EØS. Aksjefutures og rentefutures avregnes og regnskapsføres løpende mot marginkonto som urealisert gevinst/tap.

TRANSAKSJONER I UTENLANDSK VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnskapsføres til valutakursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til valutakursen på balansedagen. Valutakursdifferanser resultatføres i den perioden de oppstår og klassifiseres som finansinntekt eller -kostnad.

KOSTNADER VED SALG OG INNLØSNING AV ANDELER

Kostnader ved salg og innløsning av andeler består av bankgebyrer som påløper ved utføring av transaksjoner for fondene. Fondene belastes ikke for depotkostnader.

ANDRE PORTEFØLJEINNTEKTER

Andre porteføljeinntekter består av inntekter ved verdipapirutlån og utdelinger fra rentefond.

SKATT

Betalbar skatt er beregnet med en skattesats på 22%, og utsatt skatt med en sats på 22%.

Verdipapirfond med mer enn 20% skattemessig aksjeandel balansefører utsatt skatt, mens eventuell utsatt skattefordel ikke balanseføres da det ikke med tilstrekkelig sikkerhet kan sannsynliggjøres en skattepliktig inntekt gjennom inntjening i fremtidige år.

Verdipapirfond (pengemarkeds- og obligasjonsfond) med mindre enn 20% skattemessig aksjeandel får skattemessig fradrag for utdelinger til andelshaverne. Disse fondene kommer derfor vanligvis ikke i skatteposisjon og det beregnes ikke utsatt skatt eller utsatt skattefordel for disse fondene.

Verdipapirfond har ikke skatteplikt for kursgevinster, eller fradragsrett for tap, ved realisasjon av aksjer.

Verdipapirfond er fritatt for formuesskatt.

EGENKAPITAL

Egenkapitalen i fondene består av andelskapital til pålydende, opptjent egenkapital og over- og underkurs ved tegninger og innløsninger.

Rentefondene, pengemarkeds- og obligasjonsfond med skattemessig aksjeandel under 20%, deler ut sitt skattepliktige resultat i form av nye andeler til andelshaverne 31.12 hvert år.

FORVALTNINGSHONORAR

Fondene betaler et forvaltningshonorar til KLP Kapitalforvaltning AS, varierende fra 0,1% til 0,8% årlig av verdien av det enkelte fond. I KLP Alfa Global

Energi og KLP Alfa Global Rente belastes i tillegg et honorar på 10% av verdistigningen over referanserenten dersom verdien overstiger tidligere høyeste verdi. For alle fondene beregnes honoraret på basis av daglige målinger av fondenes verdi.

SVINGPRISING

Forvaltningsselskapet praktiserer rutiner for svingprising for å forhindre at eksisterende andelseiere bærer kostnadene ved tegninger og innløsninger som andre andelseiere foretar i fondet. Andelsverdien justeres med en svingfaktor på dager der fondet har hatt netto tegning eller netto innløsning. Hvis fondet har hatt en netto tegning justeres andelsverdien opp, og ned dersom fondet har netto innløsning. Svingfaktoren er basert på historiske transaksjonskostnader eller andre relevante indikatorer og kan justeres ved ekstraordinære forhold i markedet. Svingfaktoren evalueres kvartalsvis. Svingfaktorene for de ulike fondene publiseres på klp.no

GODTGJØRELSESORDNING

De ansvarlige porteføljeforvalterne for fondet mottar fast godtgjørelse (lønn, pensjon, mv.) og prestasjonsavhengig

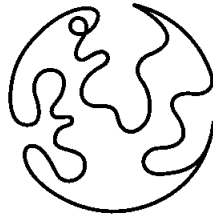
lønn fra KLP Kapitalforvaltning AS. Porteføljeforvalterne innplasseres årlig i en prestasjonslønsramme av administrerende direktør ut fra forvalterens langsiktige bidrag til verdiskapning for selskapets kunder. Rammen uttrykkes i prosent av fastlønn. Prestasjonslønnen baseres videre i hovedsak på oppnådde resultater i det fond og/eller de fond og/eller de diskresjonære forvaltningsporteføljene som porteføljeforvalterne er ansvarlige for forvaltningen av, samt visse kvalitative vurderinger av porteføljeforvalterens bidrag til verdiskapningen for kunder. I grunnlaget for prestasjonslønn inngår tillegg, med en mindre andel, verdiskapningen i forvaltningsseksjonen i KLP Kapitalforvaltning som porteføljeforvalteren er ansatt i, samt verdiskapningen samlet på selskapsnivå. Måleperioden for verdiskapningen er to år eller lengre.

Den prestasjonsavhengige lønnen er satt opp i tråd med detaljerte myndighetskrav som har til hensikt å sikre at ansvarlige porteføljeforvaltere, deres ledere og andre ansatte i forvaltningsselskapet har sammenfallende interesser med fondenes andelseiere. Regelverket innebærer bl.a. at halvparten av prestasjonslønnen som tildeles årlig,

blir tilbakeholdt og utbetales jevnt over de tre påfølgende årene til porteføljeforvalterne. Den tilbakeholdte andelen gjøres i tillegg betinget av at resultater og risiko har vært målt riktig. Midlene som holdes tilbake passerer i verdipapirfond forvaltet av KLP Kapitalforvaltning AS, sammen med andre kundemidler, frem til utbetaling.

Reglene for godtgjørelse i KLP Kapitalforvaltning AS er basert på felles retningslinjer for godtgjørelse fastsatt av styret i morselskapet, Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap. KLP-konsernet har et felles godtgjørelsesutvalg, som springer ut av morselskapets styre, som bl.a. behandler endringer i retningslinjene for godtgjørelse, godtgjørelse til administrerende direktør, og evaluering av praktiseringen av godtgjørelsesordningen, før sakene behandles i datterselskapenes styre. Styret i KLP Kapitalforvaltning AS beslutter årlig tildeling av prestasjonslønn til ansatte i selskapet basert på innstilling fra administrerende direktør. For mer informasjon om godtgjørelse i KLP-konsernet, se www.klp.no.

KLP KAPITALFORVALTNING

Årsberetning og årsregnskap 2023 KLP-fondene

MAKROØKONOMISKE FORHOLD I 2023

Det internasjonale pengefondet (IMF) anslår den globale veksten til 3,1 prosent for både 2023 og 2024, og marginalt høyere i 2025 med en vekst på 3,2 prosent. Veksten for 2024 anslås til 2,1 prosent i USA, 0,9 prosent i eurolandene og 4,6 prosent i Kina. Vekstforventningene er lavere enn det historiske snittet de siste 20 årene, noe som skyldes høye renter for å bekjempe inflasjon, bortfall av kvantitative lettelsler og høy gjeld.

Ifølge Statistisk Sentralbyrå (SSB) anslås bruttonasjonalprodukt for Fastlands-Norge å stige med 0,7 prosent i 2023. Inflasjonen var i 2023 på 5,5 prosent. Kjerneinflasjonen var på 3,9 prosent, godt over Norges Banks inflasjonsmål på to prosent. Norges Bank økte styringsrenten i løpet av året fra 2,75 prosent til 4,50 prosent. Arbeidsledigheten (NAV) var ved inngangen til året på 79,700, noe som tilsvarer en ledighet på 2,7 prosent. Mot slutten av året hadde arbeidsledigheten falt til 68.600 (2,3 prosent).

Oljeprisen falt gjennom året fra USD 85,43 til USD 77,76 per fat. For den norske kronen var det nok et år med forholdsvis stor volatilitet. Ved inngangen til året handlet kronen på 9,76 mot

dollar og 10,46 mot euro. Ved utgangen av året hadde kronen svekket seg til 10,13 mot dollar, og til 11,21 mot euro. Mot den handelsvektede indeksen svekket kronen seg fra 122,43 til 129,62.

VERDIPAPIRMARKEDENE I 2023

Verdens aksjemarkeder utviklet seg svakt i 2022, og inngangen til 2023 var preget av betydelig pessimisme. Mange fryktet at sentralbankene ville slite lenge med å få inflasjonen under kontroll, og at den tilhørende kontraktive pengepolitikken ville føre til resesjon både i USA og Europa. Inflasjonen kom imidlertid forbausende lett ned igjen, og særlig amerikansk økonomi vokste ufortrødent videre, til tross for flere renteøkninger. Dette var en svært positiv overraskelse for aksjemarkedene, og målt i norske kroner steg MSCI World Developed Markets med 27,6 prosent. Den samme indeksen valutasikret til norske kroner steg med 21,6 prosent. Det norske aksjemarkedet, målt ved OSEBX, steg med mer beskjedne 9,9 prosent. Oljeprisen falt fra rundt USD 85 til 77 per fat i løpet av året, og Oslo Børs mangler de store teknologiselskapene som ledet an i oppgangen internasjonalt.

De korte rentene steg gjennom året,

både i Norge og USA, som følge av sentralbankenes renteøkninger. De markedsbestemte lange rentene steg fram til høsten, men falt tilbake til utgangspunktet fram mot årsskiftet. Dette avspeiler at markedet forventer flere rentekutt fra sentralbankene i 2024.

OFFENTLIGGJØRINGSFORORDNINGEN (SFDR)

Offentliggjøringsforordningen (SFDR) stiller krav til økt rapportering på hvordan KLP Kapitalforvaltning og KLP-fondene behandler bærekraftsrisiko og hvordan bærekraftshensyn er en del av investeringsprosessene. De fleste KLP-fondene rapporterer etter SFDRs artikkel 8 og 9 og må følgelig rapportere på hvordan fondene fremmer bærekraft (artikkel 8) og hvordan bærekraftsrelaterte mål blir oppnådd (artikkel 9). Rapportene publiseres som en del av årsregnskapet og følger hvert fonds finansielle rapportering.

OM KLP-FONDENE I 2023

KLP Kapitalforvaltning AS forvalter 44 norskregistrerte verdipapirfond (KLP-fondene). Avkastningen i fondene for 2023 ser du på side 5.

AVKASTNING KLP-FONDENE 2023

AVKASTNING PER 31.12.2023 FOR KLP-FONDENE

	Andelsklasse		Avkastning 2023			Risiko Tracking error	Referanseindeks
	ISIN	Klasse	Fond	Indeks	Differanse		
INDEKSFOND							
KLP AksjeNorge Indeks	N00010455694	P	9,65%	9,89%	-0,24%	0,02%	Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
	N00010285042	S	9,72%	9,89%	-0,17%	0,02%	
KLP AksjeNorden Indeks	N00010272396	P	24,29%	23,85%	0,44%	0,49%	MSCI Nordic Countries IMI Index
	N00012445222	S	24,40%	23,85%	0,54%	0,49%	
KLP AksjeGlobal Indeks	N00010776040	P	28,05%	27,62%	0,44%	0,19%	MSCI World Developed Markets
	N00010272412	S	28,14%	27,62%	0,52%	0,19%	
KLP AksjeGlobal Indeks	N00010280951	P	22,13%	21,56%	0,58%	0,26%	MSCI World Developed Markets
Valutasikret	N00010272420	S	22,29%	21,56%	0,73%	0,26%	valutasikret
	N00010272438	S-1	22,17%	21,56%	0,61%	0,26%	
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	N00010801996	P	19,33%	19,34%	-0,01%	0,14%	MSCI World Small Cap
	N00010801970	S	19,41%	19,34%	0,07%	0,14%	
KLP AksjeVerden Indeks	N00010611817	P	26,16%	25,98%	0,18%	0,19%	MSCI All Country World Index
	N00012444480	S	26,31%	25,98%	0,33%	0,19%	
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks	N00010611809	P	12,38%	13,23%	-0,85%	0,73%	MSCI Emerging Markets
	N00010611791	S	12,46%	13,23%	-0,76%	0,73%	
KLP AksjeEuropa Indeks	N00010745862	P	24,28%	23,60%	0,68%	0,48%	MSCI Europe
	N00010333248	S	24,38%	23,60%	0,78%	0,48%	
KLP AksjeEuropa Indeks	N00010745854	P	15,05%	14,52%	0,53%	0,66%	MSCI Europe
Valutasikret	N00010333255	S	15,17%	14,52%	0,65%	0,66%	valutasikret
KLP AksjeUSA Indeks	N00010768708	P	30,77%	30,40%	0,37%	0,22%	MSCI USA (NOK)
	N00012445503	S	31,27%	30,40%	0,87%	0,22%	
	N00010272446	S-USD	26,95%	26,49%	0,46%	0,22%	MSCI USA (USD)
KLP AksjeUSA Indeks	N00010768716	P	24,16%	23,69%	0,48%	0,34%	MSCI USA valutasikret
Valutasikret	N00010333289	S	24,29%	23,69%	0,61%	0,34%	
KLP AksjeAsia Indeks	N00010762982	P	17,18%	18,83%	-1,65%	0,38%	MSCI Pacific
	N00010333263	S	17,32%	18,83%	-1,51%	0,38%	
KLP AksjeAsia Indeks	N00010762990	P	21,16%	23,08%	-1,92%	0,51%	MSCI Pacific
Valutasikret	N00010333271	S	21,28%	23,08%	-1,80%	0,51%	valutasikret
SVANEMERKEDE FOND							
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	N00010821614	P	25,44%	27,62%	-2,17%	2,67%	MSCI World Developed Markets
	N00012445271	S	25,52%	27,62%	-2,10%	2,67%	
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret	N00010861925	P	19,80%	21,56%	-1,75%	2,44%	MSCI World Developed Markets valutasikret
	N00012445297	S	19,92%	21,56%	-1,64%	2,44%	
KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar	N00011001083	P	9,55%	13,23%	-3,68%	3,45%	MSCI Emerging Markets
	N00012445321	S	9,52%	13,23%	-3,71%	3,45%	
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	N00010861933	P	17,79%	20,74%	-2,95%	2,98%	MSCI Nordic Countries IMI 10/40 Index
	N00012445248	S	17,88%	20,74%	-2,85%	2,98%	
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	N00010861958	P	6,56%	6,84%	-0,28%	0,40%	Barclays Global Agg. Corp. SR
	N00010861958	S	6,64%	6,84%	-0,20%	0,40%	
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	N00010861941	P	5,48%	4,25%	1,24%	1,00%	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 1 idx
	N00012445677	S	5,49%	4,25%	1,25%	1,00%	
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	N00010885858	P	5,78%	5,14%	0,64%	0,66%	Kombinasjonsindeks
	N00012445636	S	5,89%	5,14%	0,75%	0,66%	
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	N00010885650	P	8,49%				Fondet har ikke indeks
	N00012445578	S	8,59%				
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	N00010885890	P	14,99%				Fondet har ikke indeks
	N00012445594	S	14,92%				
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	N00010885874	P	21,42%				Fondet har ikke indeks
	N00012442336	S	21,51%				
AKTIVE AKSJEFOND							
KLP AksjeNorge Aktiv	N00010272388	P	15,87%	11,19%	4,67%	1,91%	Oslo Børs Fondsindeks (OSEFX)
	N00012444589	S	16,16%	11,19%	4,96%	1,91%	

ÅRSRAPPORT 2023

AVKASTNING KLP-FONDENE 2023 FORTS.

AVKASTNING PER 31.12.2023 FOR KLP-FONDENE

	Andelsklasse		Avkastning 2023			Risiko Tracking error	Referanseindeks
	ISIN	Klasse	Fond	Indeks	Differanse		
FAKTORFOND							
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	N00010693864	P	20,08%	27,62%	-7,53%	4,56%	MSCI World Developed Markets
	N00012444506	S	20,06%	27,62%	-7,56%	4,56%	
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	N00010693872	P	14,47%	21,56%	-7,09%	4,62%	MSCI World Developed Markets valutasikret
	N00012444522	S	14,63%	21,56%	-6,93%	4,62%	
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	N00010821648	P	21,32%	19,34%	1,98%	5,35%	MSCI World Small Cap
	N00012444548	S	21,46%	19,34%	2,12%	5,35%	
KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor	N00010821630	P	20,99%	13,23%	7,77%	4,61%	MSCI Emerging Markets
	N00012444563	S	21,21%	13,23%	7,99%	4,61%	
RENTEFOND							
KLP Likviditet	N00010272339	P	4,60%	4,38%	0,22%	0,11%	NBP Liquidity Low Risk Index NOK
	N00012445800	S	4,61%	4,38%	0,23%	0,11%	
KLP FRN	N00010272347	P	5,81%	5,00%	0,80%	0,13%	NBP Norw. RM1-RM3 Fl. Rate Idx
	N00012445826	S	5,82%	5,00%	0,82%	0,13%	
KLP Kort Stat	N00010693856	P	3,23%	3,30%	-0,07%	0,03%	NBP Norw. Gov. TB
	N00012445842	S	3,24%	3,30%	-0,06%	0,03%	
KLP Obligasjon 1 år	N00010272354	P	4,42%	4,12%	0,30%	0,38%	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 1 Idx
	N00012445651	S	4,43%	4,12%	0,31%	0,38%	
KLP Obligasjon 3 år	N00010272362	P	4,06%	3,91%	0,15%	0,51%	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 3 Idx
	N00012445693	S	4,07%	3,91%	0,16%	0,51%	
KLP Obligasjon 5 år	N00010272370	P	3,86%	3,79%	0,06%	0,24%	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 5 Idx
	N00012445719	S	3,87%	3,79%	0,07%	0,24%	
KLP Statsobligasjon	N00010502131	P	2,87%	2,74%	-0,06%	0,08%	NBP Norw. Gov. Bonds Index
	N00012445735	S	2,88%	2,74%	-0,05%	0,08%	
KLP Kredittobligasjon	N00010502123	P	4,95%	4,22%	0,73%	1,01%	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 3 Idx
	N00012445750	S	4,96%	4,22%	0,74%	1,01%	
KLP Obligasjon Global	N00010489347	P	6,66%	6,84%	-0,18%	0,25%	Barclays Global Agg. Corp. SR
	N00010313851	S	6,75%	6,84%	-0,09%	0,25%	
KLP Obligasjon Global 3 år	N00012861766	P	3,47%	3,48%	-0,01%	0,21%	Barclays Global Agg. Corp. SR
	N00012861758	S	3,50%	3,48%	0,02%	0,21%	
FONDSPAkker							
KLP Nåtid	N00010780539	P	5,22%	5,03%	0,19%	1,41%	Kombinasjonsindeks
	N00012445610	S	5,32%	5,03%	0,30%	1,41%	
KLP Kort Horisont	N00010788029	P	8,10%				Fondet har ikke indeks
	N00012445552	S	8,19%				
KLP Lang Horisont	N00010604655	P	14,92%				Fondet har ikke indeks
	N00012445537	S	14,93%				
KLP Framtid	N00010780521	P	21,83%				Fondet har ikke indeks
	N00012442310	S	21,92%				
SPECIALFOND							
KLP Alfa Global Energi	N00010623077	S	13,98%	3,37%	10,60%	7,05%	NBP Norw. Gov. 0.25 Index NOK
	N00010655335	S	2,73%	3,37%	-0,65%	3,55%	

Forventet relativ volatilitet er opp til 0,75% for aksjeindeksfondene i Norge, USA og globale markeder, og 1% for resterende aksjeindeksfond. For globale obligasjonsfond er forventningen opp til 0,8%. For Mer Samfunnsansvars-fond er forventningen opp til 4% for aksjer og 1,25% for obligasjonsfondet. Flerfaktor- og aktive aksjefond har forventning opp til 8%. Tracking error er beregnet ex post. Det viser standardavviket til differanseavkastningen mellom fond og referanseindeks gjennom året, sett bort fra effekter fra svingprising. For alle indeksfondene ligger Tracking error (TVE) innenfor forventningene. Avkastning for KLP AksjeUSA Indeks USD er oppgitt i amerikanske dollar.

Source: MSCI. This information is for internal use only and may not be redistributed or used in connection with creating or offering any securities, financial products or indices. Neither MSCI nor any other third party involved in or related to compiling or creating the MSCI data (the "MSCI Parties") makes any express or implied warranties or representations with respect to such data (or the results to be obtained by the use thereof) and the MSCI Parties hereby expressly disclaim all warranties of originality, accuracy, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose with respect to such data. Without limiting any of the foregoing, in no event shall any of the MSCI Parties have any liability for any direct, indirect, special punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possible damages.

Source: Euronext. All rights in the Euronext indices and/or the Euronext index trademarks vest in Euronext and/or its licensors. Neither Euronext nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the Euronext indices or underlying data. No further distribution of Euronext data and/or usage of Euronext index trademarks for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without Euronext's express written consent. Nasdaq®, VIX® Benchmark NOK® index, are registered trademarks of Nasdaq, Inc. (which with its affiliates is referred to as the "Corporations") and are licensed for use by KLP Kapitalforvaltning AS. The Product(s) have not been passed on by the Corporations as to their legality or suitability. The Product(s) are not issued, endorsed, sold, or promoted by the Corporations. THE CORPORATIONS MAKE NO WARRANTIES AND BEAR NO LIABILITY WITH RESPECT TO THE PRODUCT(S). Source: Nordic Bond Pricing AS ("NBP"). All rights reserved. Neither NBP nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the NBP indices or underlying data. No further distribution of NBP data and/or usage of NBP indices for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without NBP's express written consent. NBP and/or its licensors endeavor to ensure that information provided is accurate but does not guarantee its accuracy or reliability and accepts no liability for any direct or indirect loss or damage arising from inaccuracies or omissions. NBP and/or its licensors accept no liability for any decision made or any action taken in reliance of the information.

AVKASTNING

Aksjefondene leverte gjennomgående god avkastning preget av stigende aksjemarkeder i det meste av verden. Norske kroner svekket seg ytterligere mot USD og euro, og fondene uten valutasingning gjorde det derfor bedre enn de med valutasingning. Oslo Børs gjorde det relativt svakt på grunn av fallende olje- og gasspriser. Det norske aktiv forvaltede fondet, KLP AksjeNorge Aktiv, hadde nok et godt år og slo fondets referanseindeks med nesten 5 prosentpoeng. Faktorfondene hadde varierende resultater. Fondet i utviklede markeder gjorde det omtrent 7 prosentpoeng svakere enn referanseindeksen, noe som ikke er overraskende i et sterkt marked. Fondet i framvoksende markeder slo referanseindeksen med nesten 8 prosentpoeng. De svanemerkede aksjefondene gjorde det 1 - 4 prosentpoeng dårligere enn sine respektive referanseindekser.

Pengemarkeds- og obligasjonsfondene fikk en avkastning varierende mellom 2,5 og 7 prosent. De korte rentene steg gjennom året og KLP Likviditet ga en avkastning på 4,6 prosent. De lange rentene falt omtrent tilbake til utgangspunktet mot slutten av året, og KLP Obligasjon 5 år og KLP Obligasjon Global ga en avkastning på henholdsvis 3,9 og 6,7 prosent.

Fondspakkene hadde avkastning fra rundt 5 til 22 prosent. Pakkene med høyest andel i aksjer gjorde det best.

Spesialfondet KLP Alfa Global Rente leverte som vanlig stabilt med en avkastning på 2,7 prosent. Spesialfondet KLP Alfa Global Energi hadde nok et oppsiktsvekkende godt år med en avkastning på 14 prosent.

Den samlede forvaltningskapitalen i KLP-fondene økte med 58 milliarder fra 245 milliarder kroner til 303 milliarder kroner.

ANSVARLIGE INVESTERINGER

Styret i KLP Kapitalforvaltning har sammen med Kommunal Landspensjonskasse (KLP) etablert retningslinjer for KLP og KLP-fondene som ansvarlig investor og eier. Retningslinjene er en sentral del av KLP og KLP-fondenes

investeringsstrategi. KLP Kapitalforvaltning, som forvalter KLP-fondene, er ansvarlig for å utøve strategien og ivareta KLPs og KLP-fondenes ambisjoner om å være en ledende aktør på området. Åpenhet har alltid vært grunnleggende for strategien og rapportering på området offentliggjøres regelmessig på www.klp.no.

Det nedlegges et betydelig arbeid for å ivareta posisjonene som en ledende forvalter på området. Vi bruker virkemidler som integrering av bærekraftsfaktorer i fondsproduktene, eierskapsutøvelse, stemmegivning på generalforsamlinger og ekskluderer selskaper når det er en uakseptabel høy risiko for medvirkning til brudd på KLP-fondenes retningslinje for ansvarlige investeringer.

Ved utgangen av året hadde KLP Kapitalforvaltning hatt 243 unike selskapsdialoger om temaer knyttet til bærekraft, blant annet strategi for klima og natur, håndtering av naturrisiko, god virksomhetsstyring, likestilling og mangfold, styresammensetting, ansvarlig gruvedrift, forvaltning av nordisk/boreal skog, ansvarlig skattepraksis, retten til å fagorganisere seg, ansvarlig skraping av skip og menneskerettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Dette er både direkte dialog med selskapene og gjennom investorsamarbeid. Det ble registrert 69 selskapsforbedringer. Ved utgangen av 2023 var 799 selskaper ekskludert fra KLP og KLP-fondenes investeringsunivers på grunn av brudd med retningslinjene. 51 nye selskaper ble utelukket fra investeringene i 2023. Den store delen av ekskluderingsene skyldes brudd på KLP og KLP-fondenes produktkriterier, nemlig kull, pengespill, alkohol, våpen og oljesand. Resten av eksklusjonene var brudd på adferdskriterier som risiko for brudd på menneskerettigheter, miljø og rettigheter i krig og konflikt. Fem selskaper ble ekskludert som følge av SPU sine ekskluderings. Totalt 9 selskaper ble inkludert i løpet av året. I 2023 ble det stemt på 132 generalforsamlinger i Norge og 8 472 generalforsamlinger i resten av markedene.

En viktig forutsetning for å være en ledende forvalter er å ha et godt tilbud av produkter som møter den økende etterspørselen etter produkter som har mer fokus på bærekraft. I løpet av første kvartal 2023 fikk KLP godkjent sine svanemerkede fond etter de nye kriteriene som trådte i kraft mars 2023. Oppdaterte svanekrav har økt fokus på klima og biologisk mangfold, stiller høyere krav til bruk av aktivt eierskap og implementerer EUs regulering for bærekraftig finans. Selskapet har også arbeidet med implementering av SFDR i løpet av året.

RISIKOFORHOLD

KLP-fondene har ulik grad av risiko. Rammer for risikotakningen er gitt i fondenes vedtekter og prospekter. Prospekter og nøkkelinformasjonsdokumenter inneholder også omtale av de mest relevante risikoene for fondene.

For våre aktivt forvaltede aksjefond og faktorfond avviker sammensetningen av aksjer i fondene betydelig fra de respektive fondenes referanseindekser. For de indekxnære aksjefondene er avviket fra referanseindeksene begrenset, og først og fremst et resultat av selskapsekskluderingsene som følge av retningslinjene for ansvarlige investeringer.

Seks av aksjefondene som er investert internasjonalt er valutasingret. Valutarisikoen for norske investorer i disse fondene er tilnærmet eliminert.

De norske rentefondene kjennetegnes ved lav kredittisiko. Rentefondene har forskjellige mål og rammer for løpetid. KLP Obligasjon Global investerer kun i selskapsobligasjoner med kreditt-rating minimum "investment grade".

Alle fondenes risikorammer blir overvåket på daglig basis gjennom fastlagte rutiner for risikoovervåkning. Overvåkingen av risikorammene blir foretatt av selskapenes risikostyringsfunksjon, som er organisatorisk adskilt fra den operative forvaltningen.

KLP-FONDENE ER PR. 31.12.2023 FORRETNINGSFØRER FOR FØLGENDE VERDIPAPIRFOND

VERDIPAPIRFOND	Legal status	Depotmottaker
KLP AksjeNorge Indeks	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeNorden Indeks	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeGlobal Indeks	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeVerden Indeks	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeEuropa Indeks	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeUSA Indeks	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeAsia Indeks	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeNorge Aktiv	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP AksjeFremvoksende Mer Samfunnsansvar	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Likviditet	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP FRN	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Kort Stat	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Obligasjon 1 år	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Obligasjon 3 år	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Obligasjon 5 år	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Statsobligasjon	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Kredittobligasjon	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Obligasjon Global	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Obligasjon Global 3 år	UCITS	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Nåtid	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Kort Horisont	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Lang Horisont	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Framtid	AIF-Nasjonalt fond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Alfa Global Energi	AIF-Spesialfond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch
KLP Alfa Global Rente	AIF-Spesialfond	Northern Trust Global Services SE, Norway Branch

ÅRSRAPPORT 2023

RESULTAT VERDIPAPIRFONDENE 2023

VERDIPAPIRFOND	Årets resultat	Netto utdelt til andels-eierene i løpet av året	Netto utdelt til andels-eierne 31.12	Overført til/fra EK
KLP Framtid	406 175 147	-	-	406 175 147
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	49 570 628	-	-	49 570 628
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks	1 949 287 274	-	-	1 949 287 274
KLP AksjeVerden Indeks	14 999 841 668	-	-	14 999 841 668
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	3 205 915 308	-	-	3 205 915 308
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	21 486 209	-	-	21 486 209
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	399 422 501	-	-	399 422 501
KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor	368 179 621	-	-	368 179 621
KLP AksjeNorge Aktiv	1 165 671 267	-	-	1 165 671 267
KLP AksjeNorge Indeks	1 673 105 938	-	-	1 673 105 938
KLP AksjeNorden Indeks	14 018 916 25	-	-	14 018 916 25
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	392 899 159	-	-	392 899 159
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	2 316 649 440	-	-	2 316 649 440
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret	463 144 016	-	-	463 144 016
KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar	69 786 999	-	-	69 786 999
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	2 253 999 142	-	-	2 253 999 142
KLP AksjeUSA Indeks	3 587 067 335	-	-	3 587 067 335
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	283 922 721	-	-	283 922 721
KLP AksjeAsia Indeks	298 129 571	-	-	298 129 571
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	94 243 772	-	-	94 243 772
KLP AksjeEuropa Indeks	1 041 604 403	-	-	1 041 604 403
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret	134 772 285	-	-	134 772 285
KLP AksjeGlobal Indeks	22 387 890 358	-	-	22 387 890 358
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret	7 129 075 654	-	-	7 129 075 654
KLP Lang Horisont	137 405 509	-	-	137 405 509
KLP Kort Horisont	14 894 251	21	426 700	14 467 530
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	13 916 241	4 463	2 998 330	10 913 448
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	29 828 409	-	-	29 828 409
KLP Nåtid	69 605 395	-484 363	28 797 276	41 292 482
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	13 037 617	-21 783	5 409 789	7 649 610
KLP Obligasjon 1 år	74 168 621	8 525 650	33 913 512	31 729 459
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	76 364 947	11 359 626	47 061 460	17 943 862
KLP Obligasjon 3 år	75 172 971	10 943 922	36 718 208	27 510 841
KLP Obligasjon 5 år	111 302 079	6 984 721	32 849 013	71 468 345
KLP Statsobligasjon	44 949 842	3 919 177	23 101 371	17 929 294
KLP Kredittobligasjon	326 915 085	37 936 318	146 173 244	142 805 523
KLP Obligasjon Global	1 999 975 926	-30 822 196	-	2 030 798 122
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	210 979 307	-223 482	-	211 202 790
KLP Obligasjon Global 3 år	79 611 140	-1 833 598	15 218 053	66 226 885
KLP Likviditet	280 288 193	19 534 304	237 766 988	22 986 901
KLP FRN	129 325 860	10 984 859	98 010 606	20 330 395
KLP Kort Stat	106 833 872	4 581 544	85 603 147	16 649 180
KLP Alfa Global Energi	325 465 157	-	-	325 465 157
KLP Alfa Global Rente	39 468 833	-	26 280 754	13 188 079

ÅRSRAPPORT 2023

REGNSKAP

Fondenes årsregnskaper er avgitt under forutsetning av fortsatt drift. Styret kjenner ikke til at det er vesentlig usikkerhet knyttet til disse og kjenner ikke til ekstraordinære forhold som har betydning for vurdering av regnskapene. Det er ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets slutt som har betydning for vurderingen av regnskapene for fondene. Styret bekrefter at det er grunnlag for fortsatt drift av forvaltningsselskapet.

RAPPORTERING

KLP Kapitalforvaltning AS rapporterer i henhold til lov og forskriftskrav til andelseiere og til myndighetene. Vi er opptatt av at kundene er bevisste på kostnadene knyttet til forvaltningen av verdipapirfond, da kostnadene har stor betydning for andelseiernes netto avkastning. Vår kunderapportering omfatter derfor forvaltningskostnader i kroner for den enkelte andelseier, i tillegg til kostnader i prosent av daglig andelsverdi.

ANDELSEIERNE

KLP Kapitalforvaltning AS har både konserneksterne institusjonelle kunder og personkunder i KLP-fondene. Det er rundt 1300 institusjonelle kunder og om lag 200.000 personkunder. De institusjonelle kundene har rundt 42 prosent av fondenes samlede forvaltningskapital. Selskapet er landets tredje største fondsforvalter. Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap (KLP) er største andelseier med rundt 41 prosent av den totale andelskapitalen.

DET NORSKE FONDSMARKEDET

Den totale forvaltningskapitalen i norskregistrerte verdipapirfond var ved utgangen av 2023 på 1.972 milliarder kroner, en økning på 312 milliarder kroner fra året før. Av dette var netto nyttegning på 68 milliarder kroner, mens verdiøkningen utgjorde 244 milliarder. Personkundene sto for en nettotegning på 18,6 milliarder.

SELSKAPET

KLP-fondene har ingen ansatte og de forurenser ikke det ytre miljø. KLP Kapitalforvaltning AS, som har kontor i Oslo, er pr. 31.12.2023 forretningsfører for 44 verdipapirfond, oversikt vist på side 8.

RESULTAT

KLP Kapitalforvaltning hadde i 2023 driftsinntekter på 560,5 millioner kroner og oppnådde et resultat før skatt på 54,7 millioner kroner.

VEIEN FREMOVER

Selskapet vil anstrenge seg for å levere konkurransedyktig avkastning til andelseierne, samtidig som selskapet vil fortsette å satse på å videreutvikle sin forvaltningskompetanse. I tillegg vil selskapet fortsatt tilby attraktive og ansvarlige fondsprodukter til konkurransedyktige priser, samt yte god service til andelseierne.

Oslo, 29.02.2024
Styret i KLP Kapitalforvaltning AS

Styret signerer elektronisk

(sign)
Aage Schaanning
Leder

(sign)
Hilde Aunvåg

(sign)
Gro Myking

(sign)
Leif Ola Rød

(sign)
Håvard Gulbrandsen
Administrerende direktør

(sign)
Jorunn Ygre Storjohann

(sign)
Magne Valen-Sendstad
Ansattvalgt representant

Opplysninger

KLP-FONDENE

FONDSNAVN	Klasse	Volum pr. 31.12.2023	Forv. honorar	Minsteinnskudd
	Klasse	Millioner NOK	%	kr.
INDEKSFOND				
KLP AksjeNorge Indeks	P	18 619	0,18	100
	S		0,09	10 mill
KLP AksjeNorden Indeks	P	6 947	0,18	100
	S		0,09	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks	P	58 710	0,18	100
	S		0,09	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret	P	38 882	0,25	100
	S		0,12	10 mill
	S-1		0,22	1 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	P	12 951	0,33	100
	S		0,25	10 mill
KLP AksjeVerden Indeks	P	9 095	0,25	100
	S		0,13	10 mill
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks	P	15 395	0,28	100
	S		0,18	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks	P	4 045	0,20	100
	S		0,09	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret	P	1 042	0,23	100
	S		0,12	10 mill
KLP AksjeUSA Indeks	P	14 625	0,20	100
	S		0,09	10 mill
	S-USD		0,06	USD 50 mill
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	P	1 204	0,23	100
	S		0,12	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks	P	1 581	0,20	100
	S		0,10	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	P	444	0,23	100
	S		0,13	10 mill
SVANEMERKEDE FOND				
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	P	9 136	0,18	100
	S		0,10	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret	P	3 109	0,23	100
	S		0,13	10 mill
KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar	P	1 065	0,28	100
	S		0,18	10 mill
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	P	2 192	0,18	100
	S		0,10	10 mill
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	P	3 561	0,20	100
	S		0,12	10 mill
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	P	1 360	0,10	100
	S		0,09	10 mill
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	P	2	0,22	100
	S		0,12	10 mill
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	P	173	0,22	100
	S		0,13	10 mill
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	P	232	0,22	100
	S		0,15	10 mill
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	P	108	0,22	100
	S		0,15	10 mill
AKTIVE AKSJEFOND				
KLP AksjeNorge Aktiv	P	8 217	0,75	100
	S		0,50	10 mill

Opplysninger forts.

KLP-FONDENE

FONDSNAVN	Klasse	Volum pr. 31.12.2023	Förv. honorar	Minsteinskudd
	Klasse	Millioner NOK	%	kr.
FAKTORFOND				
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	P	18 251	0,27	100
	S		0,15	10 mill
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	P	526	0,30	100
	S		0,17	10 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	P	1 989	0,45	100
	S		0,30	10 mill
KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor	P	2 200	0,40	100
	S		0,25	10 mill
RENTEFOND				
KLP Likviditet	P	6 075	0,10	100
	S		0,09	10 mill
KLP FRN	P	2 185	0,10	100
	S		0,09	10 mill
KLP Kort Stat	P	3 459	0,10	100
	S		0,09	10 mill
KLP Obligasjon 1 år	P	1 514	0,10	100
	S		0,09	10 mill
KLP Obligasjon 3 år	P	1 771	0,10	100
	S		0,09	10 mill
KLP Obligasjon 5 år	P	2 524	0,10	100
	S		0,09	10 mill
KLP Statsobligasjon	P	1 757	0,10	100
	S		0,09	10 mill
KLP Kredittobligasjon	P	6 549	0,10	100
	S		0,09	10 mill
KLP Obligasjon Global	P	32 126	0,20	100
	S		0,12	10 mill
KLP Obligasjon Global 3 år	P	2 455	0,20	100
	S		0,12	10 mill
FONDSPAKKER				
KLP Nåtid	P	794	0,22	100
	S		0,12	10 mill
KLP Kort Horisont	P	194	0,22	100
	S		0,13	10 mill
KLP Lang Horisont	P	1 072	0,22	100
	S		0,15	10 mill
KLP Framtid	P	1 607	0,22	100
	S		0,15	10 mill
SPESIALFOND				
KLP Alfa Global Energi	S	2 655	0,80*	1 mill
KLP Alfa Global Rente	S	1 466	0,80*	1 mill

* * 10% av verdistigningen over referanserenten, hvis verdien overstiger tidligere høyeste verdi. Fondet er kun tilgjengelig for profesjonelle kunder.

Fondenes regler for innskudd og uttak

KLP-FONDENE

INNSKUDD

Ved tegning av andeler før kl. 13 gis det kurs i fondet samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks og KLP Aksje Asia Indeks Valutasikret, KLP Aksje Fremvoksende Markeder Indeks, KLP Aksje Fremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP Aksje Fremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs) under forutsetning av at betalingen er identifiserbar på fondets konto innen kl. 15 og at kunden har sendt inn nødvendig dokumentasjon og informasjon.

UTTAK

Ved melding før kl. 13 gis uttakskurs samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks og KLP Aksje Asia Indeks Valutasikret, KLP Aksje Fremvoksende Markeder Indeks, KLP Aksje Fremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP Aksje Fremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs). Penger vil normalt være på kundens bankkonto 2-3 virkedager etter at uttaket er registrert her. Ved nyttår og spesielle hendelser kan det ta noen flere dager, men innenfor lovens krav om 10 dager. For de to spesialfondene må krav om innløsning varsles 10 virkedager før innløsning.

SVINGPRISING

Fondene bruker svingprising ved kjøp og salg av andeler. Les mer her: <https://www.klp.no/sparing-og-fond/spar-i-fond/svingprising-i-klp-fondene>

GENERELT

Alle oppgitte kurser og avkastningstall som publiseres, eller som kunden får oppgitt i sine rapporter, er fratrukket forvalterens honorar (nettoavkastning). Fondenes gebyrer eller rammevilkår kan endres av forvalteren etter regler som fastlegges av Finanstilsynet. Andelseierne varsles om endringer ved brev forut for gjennomføringen. Det er ingen begrensning på antall uttak fra noen av fondene. Samtlige investeringer i KLP-fondene er gjort i henhold til KLP-fondenes retningslinjer for ansvarlige investeringer.

ANNET

Fondenes gebyrer eller rammevilkår kan endres av forvalteren etter regler som fastlegges av Finanstilsynet. Andelseierne varsles om endringer via e-post forut for gjennomføringen.

FORBEHOLD (DISCLAIMER)

Denne rapporten baserer seg på kilder som av KLP Kapitalforvaltning vurderes som pålitelige. Det er imidlertid ikke mulig å garantere at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer KLP Kapitalforvaltnings oppfatning på det tidspunkt de ble utarbeidet, og vi forbeholder oss retten til å endre oppfatning uten varsel. Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. KLP Kapitalforvaltning påtar seg ikke ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasingninger.

Til styret i forvaltningsselskapet i KLP Kapitalforvaltning AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapene for følgende verdipapirfond som forvaltes av KLP Kapitalforvaltning AS:

Org. Nr.	Fondnavn
918 126 767	Verdipapirfondet KLP Framtid
925 057 436	Verdipapirfondet KLP Framtid Mer Samfunnsansvar
996 715 426	Verdipapirfondet KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks
996 716 716	Verdipapirfondet KLP AksjeVerden Indeks
912 651 037	Verdipapirfondet KLP AksjeGlobal Flerfaktor
912 651 096	Verdipapirfondet KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret
920 672 094	Verdipapirfondet KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor
920 672 159	Verdipapirfondet KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor
880 854 062	Verdipapirfondet KLP AksjeNorge Aktiv
988 425 958	Verdipapirfondet KLP AksjeNorge Indeks
980 854 043	Verdipapirfondet KLP AksjeNorden Indeks
923 251 642	Verdipapirfondet KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar
920 672 183	Verdipapirfondet KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar
923 251 626	Verdipapirfondet KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret
926 893 971	Verdipapirfondet KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar
919 174 501	Verdipapirfondet KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks
986 332 650	Verdipapirfondet KLP AksjeUSA Indeks
990 140 790	Verdipapirfondet KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret
990 122 571	Verdipapirfondet KLP AksjeAsia Indeks
990 140 847	Verdipapirfondet KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret
990 122 555	Verdipapirfondet KLP AksjeEuropa Indeks
890 139 752	Verdipapirfondet KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret
987 570 113	Verdipapirfondet KLP AksjeGlobal Indeks
987 570 199	Verdipapirfondet KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret
996 599 965	Verdipapirfondet KLP Lang Horisont
918 639 462	Verdipapirfondet KLP Kort Horisont
925 057 487	Verdipapirfondet KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar
925 057 517	Verdipapirfondet KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar
918 126 740	Verdipapirfondet KLP Nåtid
925 057 525	Verdipapirfondet KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar
879 518 342	Verdipapirfondet KLP Obligasjon 1 år
923 251 669	Verdipapirfondet KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

979 518 323	Verdipapirfondet KLP Obligasjon 3 år
979 518 315	Verdipapirfondet KLP Obligasjon 5 år
993 511 668	Verdipapirfondet KLP Statsobligasjon
993 511 757	Verdipapirfondet KLP Kredittobligasjon
989 753 746	Verdipapirfondet KLP Obligasjon Global
923 251 685	Verdipapirfondet KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar
979 518 218	Verdipapirfondet KLP Likviditet
979 518 382	Verdipapirfondet KLP FRN
912 651 029	Verdipapirfondet KLP Kort Stat
996 415 406	Spesialfondet KLP Alfa Global Energi
998 577 098	Spesialfondet KLP Alfa Global Rente
930 804 142	Verdipapirfondet KLP Obligasjon Global 3 år

Årsregnskapene består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapene, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapene gjeldende lovkrav, og gir årsregnskapene et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder i forvaltningsselskapet (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapene. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapene og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapene ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapene er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapene og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapene, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapene og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapene må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapene så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapene. For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 29. februar 2024

PricewaterhouseCoopers AS

Stig Arild Lund
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

3 / 3